

ISSN 2181-9297

Doi Journal 10.26739/2181-9297

ТОШКЕНТ-2025

21. Eshanova Zilolaxon Qo'chqarovna ISTIQLOL DAVRI O'ZBEK SHE'RIYATIDA XALQ ERTAKLARI BADIY SINTEZI.....	125
22. Халмуратова Зебинисо Шавкатовна ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АНТРОПОНИМОВ В ТЕКСТАХ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.....	132
23. Умнтой Хушвақтова ЁЗУВЧИ ЗУЛФИЯ ҚУРОЛБЎЙ ҚИЗИ АСАРЛАРИДА ПАРАЛИНГВИСТИК ВОСИТАЛАР.....	138
24. Alimova Sevara Farxadovna XITOIDA RANG MADANIYATINING KELIB CHIQISH.....	145
25. Fayzullaeva Zebuniso Abdukarimovna DAS LEHREN DER MODI DER VERBEN DES DEUTSCHEN ANHAND DER TRADITIONELLEN UND NEUEN METHODEN.....	149
26. Razmuxamedova Fotima Jahongir qizi XITOIY TILIDAGI QON-QARINDOSHLIK TERMINLARINING LINGVISTIK TAHLILI.....	154
27. Sayyora Tagaeva, SH.Mustanova MADANIYAT, BILIM VA TIL – SEMANTIK TIPOLOGIYA TALQINIDA.....	160
28. Odinaxon Qulmuradova JURNALISTIKADA DIALOGIK JANR TUSHUNCHASI, UNING O'ZIGA XOSLIGI VA TASNIFI.....	164
29. O'ng'aloza Zulayho Xolboy qizi ASQAD MUXTOR ASALARIDA ZAMON, MAKON VA MUHIT TASVIRI.....	171
30. Xolida Yo'ldasheva MATN TIPOLOGIYASIGA ANTROPOTSENTRIK YONDASHUV.....	177
31. Ibragimova Shahnoza Xalilovna LINGUOPOETIC AND LINGUISTIC FEATURES OF ERNEST HEMINGWAY'S NOVEL "A FAREWELL TO ARMS".....	182

Alimova Sevara Farxadovna

Toshkent davlat Sharqshunoslik universiteti
Xitoyshunoslik oliy maktabi katta o'qituvchisi
e-mail:sevara.alimova@gmail.com

XITOIDA RANG MADANIYATINING KELIB CHIQISH

 <https://doi.org/10.5281/zenodo.00000000>

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola sizni Xitoy ranglari dunyosiga olib boradi va ularning an'anaviy Xitoy madaniyatidagi o'ziga xos mavqei va ahamiyatini o'rganadi. Rang qadimgi davrlardan hozirgi kungacha Xitoy madaniyatida ajralmas element bo'lib kelgan.

Xitoyning besh elementi ranglari: tabiat va falsafa o'rtasidagi uyg'unlik Besh elementning rang nazariyasi an'anaviy Xitoy madaniyatining muhim qismidir. U yashil, qizil, sariq, oq va qora ranglarga yog'och, olov, tuproq, metall va suvning besh elementi mos keladi.

Kalit so'zlar: besh rang tushunchasi, xitoy festival ranglari, xitoy rang psixologiyasi, xitoy klassik ranglarini san'atda qo'llash, xitoy zamonaviy rang tendenciyasi.

Алимова Севара Фархадовна

Ташкентский государственный университет востоковедения
Старший преподаватель Высшей школы китаеведения
электронная почта: sevara.alimova@gmail.com

ПРОИСХОЖДЕНИЕ ЦВЕТОВОЙ КУЛЬТУРЫ В КИТАЕ

АННОТАЦИЯ

Эта статья перенесет вас в мир китайских цветов и раскроет их уникальное положение и значение в традиционной китайской культуре. Цвет является неотъемлемым элементом китайской культуры с древних времен и до наших дней.

Цвета пяти китайских стихий: гармония природы и философии

Цветовая теория пяти стихий является важной частью традиционной китайской культуры. Он соответствует пяти элементам: дереву, огню, земле, металлу и воде, что соответствует цветам: зеленому, красному, желтому, белому и черному.

Ключевые слова: пятицветная концепция, китайские праздничные цвета, китайская цветовая психология, применение китайских классических цветов в искусстве, современные китайские цветовые тенденции.

Alimova Sevara Farkhadovna

Tashkent State University of Oriental Studies
Senior Lecturer, Higher School of Chinese Studies

THE ORIGIN OF FLOWER CULTURE IN CHINA

ABSTRACT

This article will take you into the world of Chinese flowers and reveal their unique position and meaning in traditional Chinese culture. Color has been an integral part of Chinese culture from ancient times to the present day.

Chinese Five Element Colors: Harmony Between Nature and Philosophy The Five Element Color Theory is an important part of traditional Chinese culture. It corresponds to the five elements of wood, fire, earth, metal, and water, corresponding to the colors green, red, yellow, white, and black.

Keywords: Five-color concept, Chinese festive colors, Chinese color psychology, application of Chinese classical colors in art, modern Chinese color trends.

Qadimgi Xitoy rang tushunchalari tabiat va falsafa bilan chambarchas bog'liq. Chjou sulolasi davridayoq Xitoyda besh element fikrida yog'och, olov, tuproq, metall va suvga mos keladigan "besh rang" tushunchasi mavjud edi. "Shang Shu · Hong Fan" yozuvlari: "Besh rang yorqinlik uchun, beshta tovush tovush uchun, beshta lazzat go'zallik uchun va besh element bu ranglar nafaqat kundalik hayotda, balki o'sishda ham qo'llaniladi." boy madaniy ma'nolarga ega. Misol uchun, ko'k rang sharq, bahor va o'sish bilan bog'liq bo'lsa, qizil janub, yoz, g'ayrat va bayram bilan bog'liq.

Xitoyda qizil rang: kuch va quvonch ramzi bo'lib xizmat qilgan. Xitoy ranglari orasida eng vakili, shubhasiz, "Xitoy qizili". Bu rang baxt, farovonlik va hokimiyatni anglatadi va qadim zamonlardan beri qirolik me'morchiligi va kiyimida keng qo'llanilgan. Hozirgi vaqtda Xitoy qizil rangi hali ham eng mashhur ranglardan biri bo'lib, ayniqsa bahor bayrami va to'ylar kabi bayramlarda qizil bezaklar hamma joyda omad va baxt xabarini etkazadi. Shoir Van Anshi "Yuan Ri"da shunday yozgan edi: "Pitardalar ovozi yil yakunini bildiradi, bahor shabadasi esa Tusuga iliqlik keltiradi. Bahor bayramida minglab xonadonlar doimo yangi shaftolilarni eski ramzlarga almashtiradilar." She'riyati bahor bayrami davrini tasvirlaydi, har bir xonadonda qizil qo'shiqlar va shaftoli jozibasi tasvirlangan.

Xitoyning besh elementi ranglari: tabiat va falsafa o'rtasidagi uyg'unlik

Besh elementning rang nazariyasi an'anaviy Xitoy madaniyatining muhim qismidir. U yashil, qizil, sariq, oq va qora ranglarga yog'och, olov, tuproq, metall va suvning besh elementi mos keladi. Besh elementning rangi kontseptsiyasi Xitoy xalqining turmush tarziga ta'sir ko'rsatdi: kiyim-kechakdan tortib to oziq-ovqatgacha, ichki bezatishdan tortib badiiy ijodga qadar, ularning barchasi besh elementning rangi falsafasini aks ettiradi.

Xitoy festivali ranglari: an'ana va zamonaviylikning uyg'unligi. Rang an'anaviy xitoy festivallarida muhim rol o'ynaydi. Bahor bayramining qizil rangi, Qingming festivalining moviy rangi, Ajdaho qayiq festivalining rangli lentarlari va o'rta kuz festivalining oltin oy keklari, har bir rang festivalning ma'nosini va madaniy xotirasini o'z ichiga oladi. Misol uchun, Dragon Boat Festivali ajdaho qayiq poygalarida ishtirok etuvchi jamoalar tinchlik va g'alaba uchun ibodat qilish uchun qayiqchlarni yorqin ranglar bilan bezashadi. Vaqt o'tishi bilan bu an'anaviy ranglar doimo zamonaviy elementlar bilan uyg'unlashib, o'ziga xos festival rang madaniyatini shakllantiradi. Zamonaviy jamiyatda bayram ranglari nafaqat bezak va bayram uchun ishlatiladi, balki kelajak avlod uchun meros va tarbiyaning muhim vositasiga aylanadi.

Xitoy rang psixologiyasi: rang va hissiyot o'rtasidagi bog'liqlik:

Rang nafaqat odamlarning vizual tajribasiga ta'sir qilishi, balki ularning his-tuyg'ulari va psixologik holatiga ham ta'sir qilishi mumkin. An'anaviy Xitoy madaniyatida turli xil ranglar turli xil hissiy va psixologik ta'sirga ega ekanligiga ishonishadi. Misol uchun, ko'k ko'pincha osoyishtalik va salqinlik bilan bog'liq, sariq esa urning rangi bo'lib, hosil va unumdorlikni anglatadi. Ushbu ranglarning psixologik ma'nosini tushunish Xitoyning xatti-harakatlari va urf-odatlarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Xitoy klassik ranglarini san'atda qo'llash:

Xitoy mumtoz san'atida rangdan foydalanish, xoh naqqoshlik, xattotlik yoki kulolchilikda bo'lsin, chuqur madaniy merosni aks ettiradi. Siyohli rasmni misol qilib oladigan bo'lsak, qora siyoh va oq qog'oz bir-biriga qarama-qarshi bo'lib, soddalikning go'zalligini ko'rsatadi. Tang Sankayda jigarrang, yashil va oq ranglarning kombinatsiyasi Tang sulolasi san'atining o'ziga xos jozibasini ko'rsatadi. Ushbu san'at asarlari nafaqat ranglardan foydalanish namunalari, balki Xitoy madaniy merosining muhim tashuvchilari hamdir. Tan sulolasi shoiri Bay Juyi "Qadimgi o'tloq bilan vidolashuv" asarida shunday yozgan edi: "Asl o'tloqda o't o'sadi, o't har yili quriydi" rangni tasvirlash orqali vaqtning o'zgarishi.

Xitoyda zamonaviy rang tendentsiyalari: an'ana va xalqarolashtirishning uyg'unligi

An'anaviy Xitoy madaniyatida rang Feng Shui bilan chambarchas bog'liq. Turli xil ranglar insonning omadiga va sog'lig'iga ta'sir qiladi, deb ishoniladi. Misol uchun, yashil rang tinchlik va salomatlik keltiradi, sariq rang esa boylik va kuch bilan bog'liq. Ichki dizaynda rang va feng shuidan oqilona foydalanish nafaqat uyg'un yashash muhitini yaratishi, balki aholining hayot sifatini yaxshilashi mumkin. "Bog' ye" kitobida shunday deyilgan: "Ma'lum tabularga ega bo'lish va ma'lum foydalanishdan qochish tavsiya etiladi, ularni rangga moslashtirib, ularni atmosferaga moslashtiring" uyg'un muhit yaratish uchun Feng Shui-da uyg'unlikka erishish uchun foydalaning.

Xulosa

Xitoy ranglarini chuqur o'rganish orqali biz nafaqat an'anaviy Xitoy madaniyatini chuqurroq tushunishimiz, balki Xitoy madaniyatining zamonaviy jozibasini ham his qilishimiz mumkin. Madaniyat tashuvchisi sifatida rang nafaqat vizual ifoda, balki hissiyot va falsafaning uzatilishidir. Vaqt o'tishi bilan xitoy ranglari rivojlanishda davom etadi, ammo ularning ortidagi madaniy ma'nolar va qadriyatlar abadiy qoladi. Song sulolasi yozuvchisi Su Shi "Qizil qoya qasidasi"da shunday ta'riflagan: "Tongda qizil va nam yerga qarab, rasmiy shaharda gullar og'ir bo'ladi hissiyotlarning tavsifi.

Xitoy ranglari san'at va madaniyat sohalari bilan chegaralanib qolmaydi, ular zamonaviy jamiyatning barcha jabhalarida keng qo'llaniladi. Tijorat brendlarning imidj dizaynidan shaharsozlikgacha, moda tendentsiyalaridan texnologik mahsulotlarga Xitoy ranglarining ta'siri butun dunyo bo'ylab tarqalmoqda. Ular Xitoy va dunyo o'rtasidagi ko'priq bo'lib, ko'proq odamlarga Xitoy madaniyatining noyob jozibasini tushunish va qadrlash imkonini beradi. Kelajakda ilm-fan va texnologiyaning rivojlanishi va madaniy almashinuvlarning chuqurlashishi bilan Xitoy ranglarini ifodalash shakllari va qo'llash sohalari yanada xilma-xil bo'ladi. Ammo u qanday o'zgarmasin, xitoy ranglari olib yurgan madaniy ruh va falsafiy donolik meros bo'lib, o'tmish va kelajak o'rtasidagi bog'lovchi bo'lib oldinga siljiydi.

Farzandlaringizga xitoy tilini o'rganishga ruxsat bering! Xitoy tili Xitoyning uzoq tarixi va noyob madaniyati uchun oynadir. Xitoy tilini o'rganish nafaqat tilni egallash, balki Xitoy tarixi va madaniyatini o'rganishdir. Xitoy tilini o'rganish bolalarga ushbu madaniy boyliklarni tushunishga yordam beradi. Bu til ko'nikmalarini rivojlantiruvchi va madaniyatlararo tushunishni chuqurlashtiradigan boy va rang-barang o'rganish sayohatidir. Farzandlaringiz uchun bilim eshigini ochish uchun ushbu qimmatbaho imkoniyatni qo'ldan boy bermang!

Adabiyotlar:

1. 修权华 "Qing" ning rangli so'z sifatida konnotatsiyasi va evolyutsiyasi tahlili // Nankei (falsafa va ijtimoiy fanlar bo'yicha nashr). 1988. 85-92-betlar.
2. 李护临 "Analysis of the Meaning of color Words in modern Chinese". Beijing: commercial Press, 2007. pp.111-115.
3. Kim Fun Yan On the use of color words in modern words studies. Philol.Sci.Shanghai, 2004. pp.12-45.
4. 白居易 "五色云" Beshta rang buluti (ko'k, sariq, qizil, oq, qora) Beijing. (772-846) 98-115 betlar.

